

Posudek

Vraštilová, Klára: Co ženy přitahuje do dobrovolnických organizací. Bakalářská práce.
Praha, Fakulta humanitních studií UK v Praze 2010, 46 s.

Klára Vraštilová si ve své bakalářské práci položila otázku působení žen v dobrovolnických organizacích v České republice. Tuto otázku si formulovala v souvislostech současnosti, přesněji v souvislostech kontinuity posledních dvaceti let. Dnes je dobrovolnictví jako forma společenské veřejně prospěšné aktivity běžně považováno za činnost genderově otevřenou – v mezinárodním pohledu i v pohledu české veřejnosti. Skutečnost, že v ČR se dobrovolnictví věnují především ženy, vedla Kláru Vraštilovou k zamyšlení o příčinách tohoto generového „zúžení“.

Klára Vraštilová si položila čtyři otázky: otázku motivací, které vedou ženy k práci v dobrovolnických organizacích, otázku názoru aktivistek dobrovolnických organizací na osobnostní předpoklady pro práci v těchto organizacích, otázku názoru aktivistek na odměnu za dobrovolnictví a otázku přitažlivosti dobrovolnictví pro ženy.

Takto formulované otázky řešila Klára Vraštilová na datech, která shromáždila polostrukturovanými rozhovory s pěti vedoucími pracovníky dobrovolnických programů, s ženami, které se aktivně věnují (věnovaly) dobrovolnictví, v dobrovolnické organizaci působí více než dva roky. Lokálně svůj výběr respondentek ohraničila Prahou. Na základě analýzy těchto dat dospěla Klára Vraštilová k řadě závěrů, které se vztahují k položeným otázkám. Ve stručném shrnutí: a) motivací vstupu respondentek do dobrovolnických organizací byl záměr zkusit něco nového, být prospěšný konkrétním lidem a vstoupit do pracovního kolektivu, v němž pracovníci mají stejné cíle – tuto motivaci označila „psychologickým ziskem“; b) každá věková skupina žen má své motivace, ty respondentky ze své pozice hodnotí jako pozitivní (např. pomáhat, smysluplně trávit čas atd.) i rizikové (východisko z vlastní ztráty); c) osobnostní předpoklady pro práci v dobrovolnictví respondenty v souhrnu redukuje na empatii, psychickou odolnost a schopnost bezproblémové komunikace – tyto předpoklady pak doplňují o další s ohledem na konkrétní oblast činnosti; d) odměnu dobrovolnic podle respondentek je nutno hledat v prožitku zadostiučinění a zisku přátelství; e) respondenty preferují genderově smíšené pracovní kolektivy dobrovolnických organizací. V těchto výkladových pasážích, které jsou z hlediska tématu bakalářské práce stěžejní, autorka vhodně pracovala s výpověďmi respondentek a své závěry adekvátně doložila.

Můj komentář k předložené práci se vztahuje ke kapitole Historie dobrovolnictví v České republice. Zde Klára Vraštilová pracuje se sociologickou a historickou literaturou. Mé upozornění. Spolkovou činnost různých sociálních skupin a uskupení české společnosti druhé poloviny 19. a první poloviny 20. století nelze jako celek spojovat s dobrovolnictvím. Spolková činnost v této době měla různé kořeny a obsahově rozmanité cíle. Analogie dobrovolnictví lze hledat pouze v dobročinných snahách zacílených na chudinu, děti, nemocné a ženy v krizových situacích, tedy v činnosti spolků založených s tímto cílem. A tato spolky byly organizovány ženami a fungovaly jako spolky ženské. Nebylo by možné položit si otázku generového historického stereotypu?

Bakalářská práce Kláry Vraštilové odpovídá požadavkům kladeným na tento typ závěrečných prací. Doporučuji ji k obhajobě a hodnotím ji jako práci velmi dobou.

V Praze 31. 8. 2010

Mirjam Moravcová